

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz Bosne in Hercegovine.

Kakor najnovejše vesti iz glavnega mesta Bosne, iz Sarajeva, poročajo, čaka vendar našo vrlo vojsko kakov krvav spor s turško mohamedansko drhaljo, da si turška zakonita oblast in turška redna vojska pred našimi odstopa. Razdivjani bosenski Mohamedanci so menda na vse zadnje hudi in ljuti na svojo turško vlado, da svobodno prepušča Bosno in Hercegovino vzeti Avstrijem. Zato je neki turški agitator, Hadži-Loja po imenu, v Sarajevu zbral navadno turško drhal pod orožje, se silo pregnal turškega guvernerja Mačar-pašo, njegovo hišo in orožno shrambo šturmal in izplenil, in popolno brezvladje ali anarhijo v Sarajevu vzpostavil. Pri tem so bile krvave bitke mej turškim ljudstvom in mej turško policijo. Tudi v Banjaluki je poslal Loja svojega brata, a tam so turški policaji vendar premagali in ga ujeli. Vsakako je torej mogoče, da bode morala naša slovanško-avstrijska vojska Sarajevo s krvjo jemati. Teško pa menda to delo ne bode.

Iz Zadra se 30. jul. javlja: Deputacija bosenskih katolikov je prišla k okrajnemu glavarju v Metkoviću, da se cesarju avstrijskemu pokloni in naznani, da katoliki v Bosni teško in željno pričakujejo vmarširanja avstrijske vojske. O Turkih okolo Mostara se trdi, da se hote okupaciji upirati.

Fcm. bar. Filipovič je svojim generalom in štabnim oficirjem pisal dolžje povelje, v katerem pravi, da najbrž ne najde vojska nikjer upora, vsaj tacega ne, kakoršen bi bil avtoriziran od porte, ali mejnarodno zakonit. Zato

je treba, da se oficirji podučijo, da se izvrši zasedenje v miru in redu, da ljudje v teh deželah dobodo zaupanje, da se nosijo naše zastave v miroljubnem in dobrohotnem namenu črez mejo. Pri vsakej priliki se ima pred očmi imeti, da je c. in kr. vojska poslanica evropske kulture in čuvaj reda, pospešiteljica narodovega blagostanja in da pride v kraj, kjer so zastave habsburške hiše uže večkrat v zmagi in slavi vihrale. Torej morajo vojaki vse plačati. Po sili se ne sme nič vzeti prebivalcem. Kdor zoper to dela, naj se ostro kaznuje. . . Na konci pisma se priporoča, naj bodo oficirji proti novinarjem uljudni, ali naj malo govoré in povedó.

Kakor je zdaj „Deutsche Ztg.“ povedala, in za njo drugi listi, je mej onimi komisarji, kateri gredo mej civilne upravnike v Bosno tudi poleg uže mnogih imenovanih Slovanov, en Magjar, to je bivši magjarski generalni konzul Kallay, kateri je jedini uže lani za okupacijo Bosne v magjarskem zboru govoril in se hvalil, da je mogoče tam v magjarskem smislu vladati, ker se baje dajo mohamedanci ščuvati proti pravoslavnim krščanom in katoliki proti obema. V nobednem oficijalnem listu nijsmo še brali, da je to poslanje Kallayevo resnično. A če je — onda ostajemo pri prepričanju, da so narodne ideje večje in močnejše, nego vsak magjarski emisar.

Eksekutivne dražbe.

Iz Štajerskega 28. junija [Izv. dop.]

Kako strašno rapidno občno blagostanje tudi na Štajerskem, katero se je dozdejše mej premožnejše dežele šteló, pojema, nam kaže pogled na uradni list, v katerem je ve-

dno več stranij napolneno z naznanili eksekutivnih dražeb kmetskih posestev. Pa naj številke govore. 2. avgusta t. l. se ima vršiti 13 taci dražeb, 3. avgusta 12, 5. avgusta 8, 6. avgusta 5, 7. 6 in 8. avgusta 3, tedaj se imajo v šestih dneh prodati 47 kmetov njihovi grunti. Mej temi so posestva, ki so cenjena na 6000, 7000, 8000, 11.000, 14.000 goldinarjev.

Kakor slišimo, je deželna nadsodnija v Gradci sodnijam ukazala, da mora pri vseh dražbah v pogojih izrečeno povedano biti, da se tudi pri 3. dražbi grunti ne smejo pod pol cene prodati.

S tem se saj nekoliko v okom pride ode-ruhom, ki splošno pomanjkanje denarjev uporabljajo, pri 3. dražbi ponujajo 4. del in še manje od sodnijske cene, ubozega posestnika na kant in od grunta spravijo, mnoge upnike pa ob svoje intabulirane pravice.

Kmetovski stan je najvažnejši stan v celem državi. Kmetovski stan daje največ krvavega davka. On je navzdrajejši stan mej vsemi stanovi v državi. In zlasti mi Slovenci smo vse izobražene stanove rekrutirali iz kmetstva. Naši duhovniki, advokati, notarji, obrtniki, mnogi trgovci, itd. — so izrasli iz kmetstva. Od kod se bode naša narodna inteligenca, naš agitatorni narodni element rekrutiral, ako propade naše kmetstvo?

In ker so nam baš volitve pred durmi pač smemo omeniti, da so ravno slovenski poslanci bili oni možje kateri so vedno opominjali in s številkami dokazovali kaj najbolj žuli kmeti in zakaj on propada. Nemškutarji in Nemci so se zmenili za vse drugo le ne za kmeta in njegovo bedo in nadlogo.

Listek.

O zedinjenji italijanskega naroda.

(Govor dr. V. Zarnika v ljubljanski čitalnici.)

II.

(Dalje.)

To je Garibaldija najbolj napravilo tako popularnega v Italiji in po Evropi. On nij bil samo liberalen v tem smislu, da je bil liberalen le za svoj narod. Kakor Anglež Gladstone je poznal le jedno resnico, le jedno liberalnost. Prostost mora biti za Italijane — povdarjal je čestokrat — taka, kakor za vse druge narode. Garibaldi je bil vedno tam, na katerej strani je bilo pravo; on je bil prvi, ki je francoskej republiki ponudil svojo pomoč. In njegova vojska je bila jedina, ki nij bila po Nemcih premagana. V zadnej turškej vojski je odgovoril Garibaldi Ljubobratu, da morajo Slovani do tiste svobode priti, kakor vsi drugi, uže zdaj prosti narodi. Vsi Gari-

baldijevi organi so bili na ruskej strani, mej tem, ko so bili klerikalni listi većinoma turkofilni. Zato, ker je bil Gladstone mož, ki je izrekel, da je le jedna liberalnost in le jedna svoboda za vse narode, zato je na Angleškem zdaj osamljen ostal. Garibaldi in Gladstone sta liberalca v pravem pomenu besede, za to so ju pa v zadnej vojski naši ustavoverni listi, na čelu „N. fr. Pr.“, najbolj črtili in ju stara glupaka psovali.

Potem, ko se je Italija popolnem zedinila, treba je bilo dalje delovati, in Urban Ratazzi je bil najboljši Cavourjev naslednik, špeciálno po Cavourju uveden v vse tajnosti njegove politike. Zmožnosti velikega državnika je pokazal tudi toskanski baron Ricasoli, najpremožnejši mož iz Emilije. Ricasoli je bil najvažnejši za to, da se je srednej Italiji priklopila severna. Bil je v tej zadevi za srednjo Italijo tako važen, kakor sta bila za spodnjo Italijo Crispi in baron Nikotera.

Po 1866. in 1870. letu, potem, ko je

Rim v resnici postal glavno mesto Italije, sti se napravili dve stranki: italijanskega severa in italijanskega juga. Načelne razlike mej njima nij bilo, ker liberalni sti bili obe. Piemontezci in Lombardi, večjidel tudi Toskanci, pomešani z nekaterimi poslanci neapolitanskimi in sicilijanskimi, so napravili veliko politično stranko, ki se je imenovala „consorteria“, ki je po Cavourjevej smrti skoro 15 let Italijo vladala. To je desnica laškega parlamenta, katere glavni zastopniki so: Lanza, Sella, Peruzzi, Minghetti in Visconti-Venosta, sijajna imena v najnovejšej povestnici italijanskega naroda. Vladala je tako dolgo, dokler je nij izpodrinil levičar Depretis.

Pri drugej stranki levici so skoro vsi Neapolitani in Sicilijani, mej njimi tudi nekoliko severnih Italijanov, kakor: Depretis, Carli, Seismit-Doda, a reči se mora, da slovi ta stranka bolj po svojih članih iz severne, nego iz južne Italije. Južna Italija in Romagna so veliko bolj demoralizirane in v civilizaciji

Bosna.

(Konec.)

Posebne važnosti za presojevanje narodnih in verskih razmer v Bosni je zgodovina te zemlje v minolih tisoč letih. Pleme, ki zdaj stanuje mej Uno in Drino, naselilo se je v te kraje že početkom 7. stoletja, in za Hrvati prišli so Srbi v one dežele, kjer še danes bivajo. Dasi sta si ta dva naroda, Hrvatski in Srbski, v ozkem sorodstvu, vendar nam ja kaže zgodovina vedno oddeljena in ločena, in takó se mejsobojno sovraštvo, katero moraš še dandenes — (žalibog) — pri obeh opazovati, nekako zgodovinski utemeljuje. Hrvati niso samo sto let pred Srbi bili posedli balkanski poluotok, nego tudi kraljestvo Zvonimirovo je starejše od carstva Dušanovega. V devetem stoletju so se Hrvati in Srbi pokristijanili; prvi so sprejeli katoliško vero, največji del Srbov pak grško pravoslavno sledbo. Od tod izvira razlika v pismu navedenih dveh narodov, kajti Hrvatoma rabi latinica, a Srbi pišó cirilico. Hrvatoma je banoval ban, Srboma je županil župan. Leta 1103 so se Hrvati združili z Ogersko, in tedanji kralj ogerski Koloman prejel je krono in dostojanstvo kralja hrvatskega, slavonskega in ramskega. Leta 1170 so prišli v Bosno tako imenovani bogomili, posebna verska sekta, kakoršnih je bilo tudi na Francoskem v istem času mnogo, ter se ondi nazivljó valdenzi. Devetdeset let pozneje so prispeli tja prvi frančiškani razširjavajoči katoliško vero, katera je bila uže (l. 1000) pod sv. Štefanom v Ogersko državo uvedena. L. 1376 je imela Bosna zopet svoje kralje. Ban Stjepan je razširil svojo državo celo do Trebinja in Razeije, ali nesrečna bitka na Kosovem ga je prisilila plačevati Turkom danj, in l. 1463 je vsa Bosna padla v popolno vlast Turkom. Malo potem se je posrečilo ogerskemu kralju Matiji Korvinu, se ve, da samo za nekoliko desetletij, Turškej iztrgati velik del Bosne do Serajeva, ali po bitki pri Mohaču l. 1527 je bila Bosna zopet v turškej vlasti. Baš za one dobe je največ bosenskih plemičev prestopilo k Mohamedovej veri, da so si takó rešili svoj imetek in svoje pravice; dežela je bila fevdalno organizovana in je morala dajati 25.000 janičarjev, kateri so bili dolgo najboljši vojaki v turškej vojski. Poldrugo stoletje je bila potem Bosna najnevarnejša soseda našej državi, kajti kadarkoli so prilomastili Turki na Ogersko, udrli so bosenski begi in age sè svojimi čez

zapuščene pokrajine, nego so sever in Emilija. Javna uprava je bila od nekda na jugu in v Romagni slaba ali nikakoršna. Statistika pravi, da dežele, v katerih je od nekda roparstvo po rokodelsko uspevalo, so: Neapolitansko, Sicilija, Romagna, Turčija, Španjska, Ogerska in Grška.

Ker je bilo roparstvo skozi več stoletij v južnej in srednej Italiji uže historično postalo, bila je silno težavna naloga vladarjev zjedinjene Italije, za zmirom iztrebiti ga. Prvo, kar je Pijemont v Italiji upeljal, je bila občna varnost življenja in imetja. Da so to počasi dosegli piemonteški „bersaglieri“ in „carabinieri“ (žandarji), trebalo je neumornega 15 letnega, energičnega natezanja in delovanja. Sicer se pripeti še dandenes tu pa tam kak rop, a kakor je preje bilo, o tem nij duha, ne sluba. Čete in roparski vodje à la fra Diavolo, Rinaldo Rinaldini živijo le še v pripovedkah italijanskega naroda.

(Dalje prih.)

tami v Hrvatsko Slavonijo in v naše slovenske kraje — dokler niso srečni vojni uspehi krajinškega grofa Ljudevita Badenskega (1688), napadi Batthyanyjev, Draškevičev in slavno konjiško krdelo princa Evgena leta 1697. do cela zlomili moč spahijev. Mir v Karlovcih (l. 1699) potisnil je avstrijsko mejo do Une in Save, odredil prosto vožnjo po obeh rekah, ter poveril Avstriji protektorat nad katoliškimi kristijani v Turškej. Nekatera ozemlja onstran imenovanih rek, ki so bila pridobljena z mirom v Požarevcu l. 1719, izgubila so se zopet v belgradskem miru l. 1739; današnje meje mej Avstrijo in Turčijo so bile ugotovljene po miru svištovskem leta 1791.

Srbski vstanek in osvoboditev sta pobudila slična nastojanja tudi v Bosni. Leta 1826 je pod Hussein-begom gradačackim buknila velika vstaja, in 30.000 Bošnjakov je odšlo na Kosovo, kjer so se združili s precejšnjo albanesko vojsko, ter jo potem krenili na ravnost proti jugovzhodu, da utemelje bosensko državo in v Stambulu okrepé pravo — turško vero. S zvižajo, silo, podkupljevanjem in s primočjo prebivalcev razcepali so se uporniki v razne stranke, in l. 1831 je bil udušen bosenski vstanek. Ali plemstvo je še dolgo vstrajalo v boju za svoje pravice. Nove krvave vstaje so prinesla leta 1836, 1837 in 1839, in reforme Abdul Medšidove o enakopravnosti vseh podložnikov, odstranitvi fevdstva, uvajanju čisto nove uprave, prouzročile so leta 1849 zopet vstajo plemstva, katere se je udeležila tudi Hercegovina pod Ali-pašem Rizvanbegovićem. Leta 1852 se je Osman-paši posrečilo zatreti vstanek in njega glavne vzročitelje oslabiti, ter odvzemši večje pravice plemičem, uvesti novo upravo. Pet let pozneje upalila se je pod vodstvom Luke Vukalovića iskra upora in nova, ali bila je preslaba, in je vstala brez uspeha. Tekar strel nevesinjske puške je zopet pobudil ono „malo Hercegovine“ in stvar je skoro prišla v tako resen položaj, da je bilo treba vzhodno vprašanje rešiti s krvjó in mečem. Denes pak je lepa toda opustošena dežela, ponosna zlata Bosna, samo zapuščen plen domačih krvnikov in tuje azijske druhal, ter čaka hrepeneča, dokler jo osvoji poštena in krepka roka, katera bode mogla kristijane in mohamedane braniti nasilnega gospodstva carigradskih efendijev in pašev na vekov veke.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 1. avgusta.

Naša notranja politika zdaj izvzemši *deželnih* volitev, o katerih se pa malo sliši, popolnem stagnira. Ves pozor je obrnen na velevažno, vsakako do zdaj neprecenljivo okupacijo Bosne in Hercegovine, o katerem predmetu pa govorimo na prvem mestu lista in hočemo odslej zanj ohraniti samostalen predel novic.

Vnanje države.

Predno je *srbska* narodna skupščina svoje seje končala, oglašili so se srbski narodni zastopniki profesor Kujundžić, arhimandrit Dučić, Knežić in drugi zaporedom in terjali, naj se konstatira, da kongres nij pravično ravnal, ko nij Bosne Srbiji dal, in da se Srbija ne sme odreči terjatvi po teh srbskih deželah. Minister Gruić je prosil zastopnike, naj bodo previdni in zmerni, ker so razmere take, da Srbija za zdaj ne more več doseči nego je dosegla.

Berlinska pogodba, delo kongresovo, se ima prihodnjo soboto zamenjati mej evropskimi vladami. Prej je bilo uže javljano, da

je njeno ratifikacijo podpisal Mac-Mahon, dalje avstrijski cesar, turški sultan; denes se javlja, da jo je podpisal nemško-pruski kronprinc, torej jo bodo do sobote, kakor se javlja, tudi drugi mogotci.

Francoska „Défense“ poroča, da je sklenil *papež* Leo XIII. v soglasju z avstrijsko vlado zopetno ustanovljenje škofijskih sedežev v Bosni in Hercegovini.

Iz *Rima* se poroča, da so kardinala Franchija, papeževga tajnika prevedeli s sakramenti za umirajoče.

Na *Francoskem* se pripravljajo volitve za dopolnitev senata, to je tretjine njegove. Te volitve bodo senatu menda prinesle republikansko večino, kajti dozda je v senatu večina konservativna in republikanskej zbornici poslancev rada oponira, ter republiko s tem kolikor toliko še v nevarnost stavi.

Na *Nemškem* so bile 30. julija po celem državi volitve. Dozda nij še znan uspeh. Telegrafirajo, da je bilo udeleževanje ogromno, da kar je zdaj znano, so naprednjaki še dobro izšli. Treba bode več ožjih volitev. V Strasburgu je zmagal francoski kandidat, ki protestira zoper aneksijo. Več bomo jutri zvedeli.

Dopisi.

Iz Maribora 30. julija. [Izv. dop.]

Pisal sem vam oni dan, da pri poravnavi g. dr. Gregorca s famoznim Brandstetterjevcem Seidlom nobeden narodnjak nij posredoval, ampak da je urednik „Slovenskega Gosp.“, g. dr. Gregorec, sam in za hrbtom svojega zastopnika dr. Ipavica to poravnavo napravil. Jaz sem bil, to pišó, dobro informiran, ker g. dr. Ipavic sam mi je rekel, da nij imel nič opraviti pri poravnanju, ter da je bil odločen protivnik vsake poravnave. Isto tako so mi drugi narodnjaki pravili, da je g. Gregorec celo sam se pogajal, in zdaj, ko g. Gregorec v „Slovenskem Gospodarju“ g. dr. Dominkušu, g. dr. Radeju ter g. dr. Ipavicu hvalo izreka zato, da so ti pripomogli, da je Seidl od tožbe odstopil, se ti možje močno čudijo, kako pridejo do te hvale, ker storili niso ne stopinje za to, da Seidl odstopi. Slabo g. dr. Gregorec manevrira. Pokriva je svojo osobo, vleče druge, in to še najboljša imena v njegovo poravnavanje sè Seidlom. To nij moževsko. „Slovenski Narod“ in „Slovenec“ nijsta lagala, če sta trdila, da se je g. dr. Gregorec močno bal tožbe, in da je sam poravnavo upeljal ter zvršil. Je-li tedaj dostojno, da gg. Dominikuša, Radeja in Ipavica vmes deva, ter jim javno hvalo za njihov trud izreka! Ali mož ne ve, da so volitve pred durmi, in da je g. dr. Radej Seidlom in Seederjev nasprotni kandidat! To dobro ve, in ker g. dr. Radeja vmes vtika, misli se lahko, da se je g. dr. Gregorec v svojej velikanskej bojazni pred Seidlom še k večjemu zavezal, namreč, ne le samo nikdar več proti Seidlu delati, ampak še več, indirektno zanj delati, in če tudi drugače ne, kakor s tem, da g. dr. Radeja in Seidla v nekako intimno zvezo spravlja. — Če je gosp. dr. Gregorc ideja več, nego njegova osoba, potem naj bo toliko moža, da javno reče: jaz sem se bal, in v tej bojazni sem vse podpisal, kar se je hotelo. Slovenski domoljubi so sicer perhorešcirali poravnavo s Seidlom, in vedeli niso nič o njej ter o njenih pogojih, ali ne morem za to, da mi je tolikanj bojazljivosti, majhen sem — in Seidla je telesno trikrat več — bal sem se, in reč bi bila tako pri kraji. Potem bi mož vsaj za časa volitev uredništvo komu družemu dal, ki lahko Seidlove lepe strani volilcem kaže.

Možu za idejo nij dosti, on radi svoje osebnosti, katero je kot urednik močno Seidlu

prodal, boj provocira. Volitve so blizu, mi ne bomo radi te osebnosti več govorili, ali toliko g. dr. Gregorcu povemo, da naj zaradi ideje, proti katerej so osebe prave ničle, v prihodnje opušča, celo slovensko stranko v svojo — prav malo moževsko — poravnavo s Seidlom vtikati, naj resnico izpove, in lažje se bo ona Gregorčeva izjava, s katero Seidl pri volilcih svoje nemške grehe opira, paralizirala.

Mi Slovenci smo res prav čudno ljudstvo, vsak in še tako majhen človek se pri nas smatra kot solnce, okolo katerega se vse sukati ima, discipline ne poznamo, in osebnost je vse, in potem dolgo za njo nič ne pride, in potem še le ideja!! —

Iz Selške doline 26. julija. [Izv. dopis.] Prva polovica tega meseca je bila pri nas prav slaba; vsak dan je deževalo, in tako ljudem zelo nagajalo, da niso mogli lahko sena spravljati, in po cel teden jim je ležal po travnikih. Še le zadnje tri dni pretečenega tedna smo imeli izredno lepo vreme; bilo je prav zelo vroče, in ljudje so bili tega tudi veseli, nekateri, da so lahko še seno spravljali, drugi pa, da so mogli ajdo sejati. V torek, 23. julija je bil prav zelo vroč dan, in zvečer je strašno treskalo in grmelo, in za malo časa se je vlila tudi huda ploha, drugega hudega pa ta dan nij bilo ravno. Drugi dan je pa zopet dež nagajal; ravno v sredi popoldne je zopet začelo grmeti in treskati, da je bilo jej, zraven se je pa tudi prav hudo ploha vlila in bati se je bilo najhujšega, toda le včasih je padlo kako točino zrno, in to nij napravilo nikakoršne škode. Včeraj proti večeru, pa so se jeli od jugozahoda valiti črni oblaki bolj in bolj, grmelo in treskalo je, da je kar vid jemalo. Proti noči se je malo poglelo, po noči pa je zopet treskalo, da še spati nismo upali, boje se, zdaj bode kam treščilo. Denes je pa zopet vse oblačno, in malo kaže na lepo vreme, če bi ga tudi ljudje prav zelo radi imeli.

Žetev bode v naši dolini dobra in in ljudje se hvalijo, da bodo mnogo žita pridelali. Požeto je razen pšenice večidel vse; krompir kaže tudi dobro, samo suši se hitro, in po nekaterih kraji prihaja črn.

Ajda je na nekaterih njivah uže obzelela, po nekaterih jo pa še sejejo. Proso in drugi pridelki tudi dobro kažejo, ako le kake posebne nesreče ne bo.

Nekaj bi bil pa kmalu pozabil. Spominjam se, da sem minole dni bral v „Slovenskem Narodu“ jeden dopis od tam nekje iz Štirskega, v katerem dopisnik o slabi uredbi pošte toži in kako to mnogo občinstvu škoduje. Tudi jaz moram nekaj o loškem in železniškem poštmem uradu omeniti. Pritoževalo in hvalilo se je v časnikih o teh dveh uradih, toda nij po magala prvemu graja, in ne drugemu hvala, glede boljšega in vestnejega opravljanja pošt-nih dolžnostij. Nekdaj je hodil posebni pošt-ni sel vsak dan popoldne iz Železnikov v Loko, in drugi dan zjutraj nazaj; jemal je pisma in drugo, kar mu je kdo dal ali naročil, nazaj grede pa je oddajal pisma in časnike, kamor so spadali, tako, da je je lastnik pred deveto uro uže vselej lahko prebral. Zdaj je pa zato vse drugače. Ne le to, da sel več ne hodi, in pisem ne nosi, temuč tudi to, da pisma po-tem na pošti leže, dokler lastnik sam po nje ne pride. Mislim da bi bila vselej dolžnost poštnege urada sela vzdržavati, in pisma ti-stemu poslati, na katerega je adresiran. Last-nik prvič ne more sam po nje hoditi, ker ne ve, kedaj je kaj zanj pripravljenega, drugič

pa tudi nema vselej časa zato. Pa zoper to nemam nič, ko bi blizo bilo, ali je po tri ure daleč in kdo bode hodil tako daljo?

Morebiti se bode železniška pošta izgo-varjala, da pisma v pravem času oddaja. Mo-goče, ali kako in komu. Občinski sluga ali brič hodi iz Selca v Železnike županu po go-sposkina pisma, in pri tej priliki jih vzame tudi za druge ljudi.

To bi bilo tudi prav, ko bi jih on v prav-em času na odkazana mesta oddajal, ali to pa tudi nij tako. V nedeljo, ko pridejo ljudje iz Selca k maši, razdeljuje pisma in gosposkina pisanja in kar pride po pošti, če se mrdi ali ne, zato ne vpraša. Tudi, ako on dobi pismo v ponedeljek, ga bode oddal še le v nedeljo ali pa še takrat ne, ako lastnika ne dobi. Prigodilo se je, da je hodilo pismo iz Ljub-ljane od 30. junija do 21. julija lastniku v roke, in reč je bila nujna in važna.

To je samo jeden izgled, navedem jih pa lahko še več.

S takim ravnanjem se Železniška pošta ni-kakor ne bode priljubila, in slišal sem zaradi tega že na svoja ušesa od mnogo ljudij očitno nevoljo.

Tudi loška pošta zasluži v marsikaterem oziru grajo. Na tej pa ostajajo pisma po štir-najst dni in še več. Navedem samo jeden iz-gled. Pisal je iz Beljaka vojak svojim staršem, ko je zvedel, da bo šel od tam proč. Ko pa nij odgovora dobil, pisal je drugo pismo in o njem je bil uže termin postavljen, kedaj gredo proč in vprašal kako je to, da mu nič ne od govore. Starši od vsega tega nič niso vedeli, in še le čez štirinajst dni dobili so oba pisma, ali kako velika je bilo staršev žalost, ko niso vedeli, kam za sinom pisati, o katerem so mislili, da ga ne bodo nikdar več videli, ker so bile razne govorice raztrešene o vojski. Kdo drugi je bil tega kriv, kakor pošt-ni urad?

Tudi bi prosil poštno direkcijo, da bi drugače razdelila poštne okraje, da ne bi vsi kraji čez jeden četrt od Loke oddaljeni, spa-dali pod Železnike, na kar se loški pošt-ni urad opira in neče dati pisem vun, tudi če se lepo prosi, kar bi bilo ljudem v selškej dolini veliko ročneje, in lastnik bi jih mnogo prej v roke dobil, kakor tako. Tudi družih pritožeb bi lahko mnogo navel, toda dosta za danes.

Pretečeno nedeljo popoldne so šli trije fantje iz Loke domov v Knape skozi Lušo, tukaj so bili pa pri krčmi nenadoma napadeni, da-si ravno so bili popolnoma mirni. Dva sta stekla po cesti in jim tako ušla, tretji je pa moral bresti Soro, katera je bila vsled deževja zelo narasla in tudi v ravno tistem kraji de-reča, tako, da je moral celo svoje življenje v nevarnost postaviti.

Nekoliko časa v noč so pa šli iz Praprotna zopet trije domov na Bukovico, jeden mož in dva fanta. Tudi te so napali, v jednega, ki je bil nekaj korakov spredej, se zakadita dva in ga podereta na tla, ko mu pa hoče mož po-magati, se je ta srečno zmuznil in ušel tudi čez vodo, oni so se pa spravili na tega, in gá tako naklestili, da je še komaj denes vstal, delati pa še nič ne more. Tretjega so pa tako namlatili, da je imel tri udarce na glavi, in toliko tudi na hrbtu, zraven so mu stolkli tudi žepno uro, in poškodovali mu tudi klo-buk. Bilo je onih kakih 20, nekateri celo s poštenih hiš. Tretji pa še leži, in si sam tudi ne more nič pomagati. Do zdaj jih še nihče nij gosposki naznanil, akoravno bi zaslužili, da bi jim ona trdno na pete stopila, saj taki

druzega ne znajo, kakor mirne ljudi na cesti napadati, in zato tudi nič dobrega ne zaslu-žijo. Taki naj bi šli mej divjake.

Domače stvari.

— (Naši slovenski prijatelji vo-jaki v Bosni) so uže sami ali v kompaniji nekaj listov našega „Slovenskega Naroda“ doli naročili, ker tožijo, da nemajo tam nič novin in ne izvedo nič iz ljube jim slovenske in avstrijske domovine. Žalibog, da mi ne-mamo več moči, da nemamo več prostora in več delavcev, da bi jim več novic mogli po-slati nego hočemo in moremo.

— (Ljubljansko močvirje.) V so-boto 3. avgusta zjutraj ob 9. uri bode novo ustanovljeni odbor za obdelovanje ljublj-ankega mahú v magistratnej sobi svojo prvo sejo imel.

— (U mrl) je ljubljanski trgovec Avgust Traun (Tráven).

— (Na moškem učiteljišči v Lju-bljani) se je k maturi oglasilo vseh 15 pri-pravnikov IV. leta, in trije vnanji, toda izmed zadnjih je jeden odstopil uže pred pismenimi izpiti, drugi pa je delal le pismo, potem pa je moral iti s puško proti bosenskej meji, za-torej je delal le jeden eksternist. Ustni izpiti so se vršili 13. (popoldne), 15. 16. in 17. ju-lija. — 12 pripravnikov je napravilo izpit do-bro, 3 pa so reprobirani na 2 meseca, vsak iz jednega predmeta; eksternist je reprobiran na jedno leto. — Novi učitelji, ki bodo na-stopili službe, so sledeči: Črne Jarnej, Grá-dišnik Armin, Höger Avgust, Josin Teodor, Kos Mihael, Krenar Bogomir, Lokar Ivan, Majer Anton Podkrajšek Henrik. Pretnar Ja-kob, Repič Peter, Strel Karel, Šorn Franjo, Trost Franjo, Vozlaček Lavoslav.

— (Na ženskem učiteljišči v Ljubljani) je delalo zrelostne izpite 29 pripravnic, izmed katerih so 4 reprobirane na 2 meseca. Pretečeno leto nismo na Kranjskem dobili nobednega novega učitelja, kajti osno-vati se je moralo IV. leto, a učiteljic menda 25; letos dobimo 15 novih učiteljev, učiteljic pa 29! Če pojde tako dalje, imeli bomo v ne-koliko letih več ženskih kot moških učilnih močij. Bo pa to tudi dobro za naše ljudske šole?

— (Porotniki v Ljubljani.) K tret-jej letošnji perijodi porotnega sodišča, ki se tu prične 19. avgusta, so izžrebani za porot-nike: Albin ~~Aceta~~ ^{Aceta}, ključarski mojster; Alojzij ~~Caponi~~ ^{Caponi}, hišni posestnik; Andrej De-bevec ^{Debevec}, hišni posestnik; Fran Detter, trgovec; Klet ^{Klet}, Eekert, č. kr. major v pokoju; Ja-nez Fabijan, hišni posestnik; Franc Fortuna, hišni posestnik; Herman Halbensteiner, hišni posestnik; Anton Klein, knjigotiskar; Anton Kotnik, hišni posestnik; Jozef Lorenzi, hišni posestnik; Franc Luckmann, hišni posestnik; Janez Murnik, tajnik trgovinske zbornice; Henrik Ničman, hišni posestnik; Mihael Pakič, hišni posestnik; Franc Peterca, hišni posest-nik; Franc Pirker, hišni posestnik; Albert Plavc, trgovec; Jozef Puckelstein, hišni posest-nik; Franc Regoršek, trgovec; Ferd. Souvan, trgovec; Rajmund Šiškar, hranilnični uradnik; Janez Tanko, gostilničar; Jozef Trdina, trgo-vec; Viljelm Treo, zidarski mojster, vsi iz Ljubljane, in Jože Domladiš, mlinar v Slov. Bistrici; Oton Dedelja, graščak v Tržiči; Šte-fan Furlan, gostilničar v Mirkah; Jozef Košir, barvar v Kamniku; Štefan Lapajne, trgovec v Idriji; Janez Majhen mlinar v Podrečah;

Anton Novak, kmetovalec v Stepanjej vasi; Ferd. Sajovic, trgovec v Kranji; Jozef Stupca, posestnik na Viru; Ludvik Schiffermüller, rudninski vodja v Kokri, in Janez Wucherer, krčmar v Lescah; v dopolnitev voljeni so za porotnike sledeči: Janez Babnik, hišni posestnik; Franc Bezljaj, hišni posestnik; Jan. Boltauzer, brivec; Franc Golob, mesar; Franc Kadilnik, denarničar; Janez Kovač knjigotiskar; Valentin Plehan, hišni posestnik in Jernej Šemrov, kovač.

— (Silna opasnost srečno odvrnena.) Piše se nam: V ponedeljek popoldne se je to le zgodilo na trgu pred škofijo, ko je tam ravno vse polno peric bilo in voz, kamor se je nakladalo perilo. Od mestnega trga proti Poljanam se je peljal prazen tovorni voz nekega tukajšnjega trgovca, temu nasproti pa od stolne cerkve sem prazen komfortable. Oba sta vozila čisto po časi, korak za korakom; ravno pred medarsko ulico bi se bila srečala. Vsi ljudje so se ognili na strani, samo — majhen, komaj dvehletni otroček je ostal prav sredi ceste. Prvi voz je bil le še kake tri korake pred njim, otrok pa je mirno svojo pot šel — naravnost proti konju. Hlapec na vozu sedeč nij mogel videti otroka, ljudem okolo pa je menda strah jezike in noge zavezal, živa duša se nij ganila. V skrajnem odločilnem trenutku se — konj ogne otroka toliko, da se le-ta tik prednje njegove noge mimo splazi! Zdaj zagleda hlapec otroka, in k sreči ustavi konja, predno je kolo podrl otročiča, ki je zdaj le malo na levo krenil in naprej koračal — pred komfortablom, ki je pa precej obstal. Ženske so jedna drugo pogledavale in povpraševale, čegav je otrok, ki se nij zmenil za nič, pa nobena nij vedela. Naposled ga je mesten policaj prijel in na rotovž spravil. Pravijo, da je domá ušel bil in k svoji teti iti htel. To bodi opomin staršem in deklam, naj otroke skrbno varujejo. Kazni, ostre kazni vreden je, kdor to dolžnost zanemarija.

— (Iz Mozirja) se nam piše: Došla pošta 31. julija donesla nam je veselo novico, da so naše slovansko-avstrijske vojske navdušene Savo prestopile in bile dobro sprejete v Bosni. To je veliko veselje tudi pri mozirskih tržanih in vseh prebivalcih savinjske doline napravilo. Zastave so vihrale na rotovžu in drugih hišah, možnarji so pokali do večera. S tem je tudi izvedela okolica in veselila se je z nami. Živeli bratje Slovenci in Slovani!

— (Iz Varažda) nam piše prijatelj našega lista 31. julija: U znak veselja, da je c. kr. vojska prešla u Bosno i Hercegovinu, izvesila je večina kućegospodara trobojne narodne zastave. Danas na večer bakljada i glasba po gradu, potem koncert pjevačkoga zbora „Vile“ uz svirku ovogradskega glasbenega zbora. Jutra, 1. avgusta, u 9. sati u župnoj cerkvi sv. Nikole svečana misa i shodno slovo, a u 1. sat posle podne banket.

— (V javnej štirirazrednej šoli v Kranji) je bilo do konca preteklega šolskega leta 191 učencev in 154 učenk, torej skupaj 345. Šolsko poročilo prinaša tudi slovensk sestavek: „Kako se vjema sedanja ljudska šola s srednjo šolo“.

— (Na zagrebške velikej gimnaziji) je bilo koncem tekočega šolskega leta 592 javnih, a 16 privatnih učencev, na velikej realki pak 233 učencev. Abiturijentov je bilo na gimnaziji 40, na realki 26. Učiteljev

je bilo na gimnaziji 23, a na realki 17. Število učencev na gimnaziji raste, na realki pada. Realke se bodo s časom preživele.

— (Slavne slike.) Ker se bode to leto v Italiji odkril spomenik slavnega slikarja Tiziana, piše se od tod v tržašk list; da so nekatere njegove slike tudi na Kranjskem, in sicer v graščini v Dolu pod Ljubljano, v Auerspergovaj biblioteki v knežjem dvoru v Ljubljani.

Razne vesti.

* (Vojni stroški Rusije) v minolej vojni, so po službenih podatkih proračunjeni na 988,000,000 rubljev.

* (Rop v cerkvi.) V noči od 22. do 23. t. m. ulomili so tatovi v cerkev na božje poti Eben v Tirolah, ter so vse dragocenosti, v vrednosti 18.000 gold., ki so bile na velikem oltarju okolo sv. Notburge razstavljene, poropali. Tudi so sv. ostanke te svetnice jako poškodovali, svetnici roko odlomili, in nje posamezne dele našli so ljudje drugi dan po pokopališču raztresene. Roparji so baje ušli skozi okna v zvoniku, in nijso jih še doslej dobili.

* (Azijatska kolera.) Iz Voroneša se javlja v Petrograd, da je tam nastala azijska kolera, za katero je uže 60 oseb umrlo. Skušaj se zdaj, da se bode bolezen na ono mesto omejila.

* (Magjarska pravica.) V Nagy-Károši zgubilo se je po malomarnosti tamošnjega poštarja v noči od 16. do 17. m. m. jedno pismo z 225 gld. Sumiti so, da je pismo ukradel nek pismonoša, ki je zjutraj najprvi prišel na pošto. Pismonoša je dejal pri preiskavi, da on nij ukradel pisma z denarjem, in ker se tudi doma pri njem nij nič našlo, pričeli so ga — tepsti, da bi ga prisilili k izjavi, da je on tat. 19. m. m. našli so ga v ječi, popolnem raztepenega in razdrapanega, obešenega. Ko so telo zdravniško preiskavali, našli so, da je imel rebra polomljena, veliko važnih notranjih delov pohabljenih, in cel život raztepen. In vendar se ta čin nij naznačil sodniji.

* (Znamenita vas.) Vas Strihov na Ogerskem šteje 70 hiš. Gozdarji iz okolice so se vedno pritoževali, da se jim les krade iz gozdov, zato so napravili preiskavo po vseh hišah imenovane vasi, in sicer z dobrim uspehom. 68 vaščanov hišnih posestnikov bilo je zato tatvine obtoženih in izmej teh se jih je 65 kaznovalo z ječo. Jedina, ki sta bila nedolžna in neobtožena v celem vasi, sta bila tamošnji učitelj in jeden — jud.

* (Napad v ječi.) Vodja kaznilnice v Favignano na Laškem šel je v sredo minolega tedna ječo nekega kaznjence preiskavat. Komaj je pa notri stopil, skoči ujetnik nanj, ga na tla podere, ter mu z nekim lesom žrebelj v

sencé zabije. Na krik kaznilniškega vodje prišlo je čuvaj, in ko je videl, kaj se je bilo zgodilo, udari ujetnika s sabljo tako hudo po glavi, da se ta s preklano črepinjo zgrudi mrtve. Mej tem je pa uže tudi vodja kaznilnice umrl.

* (Najtežji mož na svetu.) Na Škotskem umrl je pred kratkem orjak, ki je bil 728 funtov težak, a star še le 22 let. Mož je umrl v 3. nadstropju neke hiše, in zdaj nijso vedeli, kako bi truplo doli spravili. Po stopnicah nesti je nijso mogli, zato razrušili so okno, in po škripcu spustili so 7 centov 28 funtov težko truplo na ulico.

Umrli v Ljubljani.

28. julija: Ana Alič, hči fabriške delavke, 2 l., na sv. Petra cesti št. 70, vsled difteritis.

29. julija: Berta Jak, hči trgovca, 16 m., kongresni trg št. 7, vsled ponovljenja osepnice. — Janez Vivek, črevljarski pomočnik, 49 l., na emonske cesti, se je obesil.

30. julija: Avgust Traun, hišni posestnik in trgovec, 74 l., vodna steza št. 1, vsled ponovljenja mrtuda. — Franc Zepič, 18 l., v posilnej delavnici, zaboden je bil.

Dunajska borza 1. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gld.	20 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	65	75
Zlata renta	74	40
1860 drž. posojilo	—	—
Akcije narodne banke	824	—
Kreditne akcije	264	75
London	114	40
Napol.	9	18
C. kr. cekini	5	45
Šrebro	100	30
Državne marke	56	60

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebštin za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebštin za morjevece (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravljalne knjige. Izdeljujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158—61)

Marko Wir empfehlen geschäftl. als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel,
Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe
der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(159—60)

Tužila.
31. julija:
— **Evropa:** Beyer iz Dunaja.
— **Pri slovan:** Zorman iz Kolovrate. — Kaditisch iz Dunaja.
— **Pri iz Rabinberga.**
— **Pri Matile:** Kohn iz Dunaja. — Matile iz Trsta. — Poče iz Kočevja. — Ostrey iz Dunaja. — Ottensperger iz Monakova. — Holen iz Grada. — Löwensohn iz Dunaja.
— **Pri dvorskem dvoru:** Panizza, Ronchi iz Istre.

C. kr. izključ. avstr. in kr. oger. priv. repinčeva kvint-esenca!

Jedino sredstvo, ki pripomore, da raste lasje in brada, 1 skleničica 1 gl.

Repinčeva esenca 50 kr.

K tem esencam naj se rabi jedino le pri meni narejena:

Pomada in olje od ljubja kineškega drevesa,
ker vsaka druga pomada vpljivanje ovira. 1 velik lonček gl. 1.50;
1 majhen gl. 1, 1 skleničica olja gl. 1.

Hair-Milkon (mleko za omiljenje las)

daje sivim in belim lasem prvotno njihovo barvo. 1 skleničica gl. 2.50.

Orientalni ekstrakt cvetličnega mleka

najboljše lepoto sredstvo, ki odpravlja korpe, pege, ogree, mozole, ujeti. 1 skleničica gl. 1. Da se lepota hitreje doseže, rabi se naj **milo od cvetličnega mleka**, 1 kos 50 kr.

Visja in glavna zaloga za razpošiljanje:

J. Paternoss,

parfemer in c. k. lastnik privilegija,
na Dunaju, L. Spiegelgasse 8.

Jedino le oni izdelki so pravi in vpljivni, ki imajo pristavljeno protokolirano varstveno marko in vinjeto.

Več 100 priznanjih in zahvalnih pism v originalu lahko vsakdo ogleda. Zvnanja naročila izvršijo se točno po poštnem povzetju. Pri vsakej sklenici stane zavoj 10 kr.

Zaloga v Ljubljani pri Ed. Mahru, parfemeru. (196—4)